

30 § Lausunto pohjapadon rakentaminen Koivujärvestä laskevaan Koivujokeen, Pielavesi

Ylä-Savon ympäristölautakunta 21.3.2024 § 30

Ympäristöjohtajan päätösehdotus

Ylä-Savon ympäristölautakunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Koivujoki (FI0600070, SAC-alue) on Natura 2000 -suojeluverkostoon kuuluva alue. Suojelun perusteena oleva luontotyyppi on Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit. Koivujoki kuuluu myös koskiensuojelulain piiriin. Koivujärvi, Kolunjärvi ja Koivujoki ovat osa suojelu- ja virkistyskäyttöarvoltaan poikkeuksellisen merkittävää ja korvaamatonta Rautalammin reittiä. Koivujoki on merkittävä järvitaimenen lisääntymisjoki sekä arvokas rapujoki. Koivujoen suunniteltu pohjapato ei saa heikentää kalojen ja rapujen liikkumista missään virtausolosuhteissa. Kalauoman toimivuus tulee varmistaa. Mahdollinen rakentaminen on toteutettava sellaisena ajankohtana, ettei alueen rapu- taikka kalakannoille aiheudu tarpeetonta haittaa rakentamisen aikaisista vaikutuksista.

Hakemuksessa ei ole esitetty koko hankealuetta (Koivujoki, Kolunjärvi, Koivujärvi) kattavaa luontoselvitystä. Arvio hankkeen vaikutuksista arvokkaisiin luontotyypeihin ja lajistoon pohjautuu yksistään Pielaveden kunnan Pohjoisosan rantaosayleiskaavan kaavaselostukseen, joka ei kata Koivujärven Kiuruveden kaupungin ja Keiteleen kunnan vaikutusalueita. Hakemuksessa ei ole myöskään huomioitu, että Pielaveden kunnan Pohjoisosien rantaosayleiskaavan luonto- ja maisemaselvityksessä 15.6.2021 on todettu, että selvitystyön ulkopuolelle on jätetty Kolunjärvi.

Maveplanin 4.12.2023 päivätyssä vesilain mukaisessa lupasuunnitelmahakemuksessa on käytetty aineistona kaavaselostuksen luonnosta 9.12.2021. Suunnitelmassa ei ole huomioitu, että Pielaveden kunnan Pohjoisosan rantaosayleiskaavan kaavaselostus 14.2.2023 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 17.4.2023 § 11.

Koivujärven ja Kolunjärven rannan- ja vesialueiden omistajille tehty kysely on vuodelta 2012. Kysely on yli 10 vuotta vanha.

Hakemuksessa on esitetty, että Koivujärven tulevan keskivedenkorkeuden pysyessä vanhan osakaskunnan rajan alapuolella uutta vesilain mukaista pysyvästi veden alle jäävää aluetta syntyy vain osakaskuntien alueelle. Hakemuksessa ei ole esitetty aiheutuuko hankkeen vaikutusalueella oleville

rakennuksille ja ranta-alueille vettymishaittoja. Hakemuksessa ei ole myöskään esitetty sijoittuuko hankealueen vaikutuspiiriin talousvesikaivoja.

Päätös

Hyväksyttiin.

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Martti Veteli, p. 040 027 1193

Ympäristönsuojelutarkastaja Tiina Hujanen, p. 040 017 3345

Koivujärven osakaskunta hakee lupaa pohjapadon rakentamiselle Koivujoen Pajukoskeen. Pajukoski on Koivujoen ylin koski ja se sijoittuu noin 5 km:n etäisyydelle Koivujärvestä alavirtaan. Pohjapadon harjan pituus on noin 24 metriä ja harjan leveys 3 metriä. Padon alaluiskaan rakennetaan erillinen kalauoma, joka mahdollistaa kalojen nousun. Pohjapato sijoittuu vesistössä osaksi hakijan yhteiselle vesialueelle 595-406-876-1 ja osaksi Laukkalan osakaskunnan yhteiselle vesialueelle 595-876-10-1 sekä kiinteistöjen Valtion metsämaa 595-893-1-1 ja Pieni Kortemäki I 595-406-3-203 alueelle. Koivujärven osakaskunta hakee pysyvää käyttöoikeutta pohjapadon vaatimiin alueisiin yhteensä 318 m²:n suuruiselle alueelle.

Hankkeen tavoitteena on Kolun- ja Koivujärven vesipinnan vaihteluvälin pienentäminen alimpien vedenkorkeuksien nostamisella. Pohjapadon rakentamisen vaikutuksesta keskivedenkorkeus (MW) nousee 5 cm, alivedenkorkeus (NW) 23 cm ja keskialivedenkorkeus (MNW) 16 cm sekä keskiylivedenkorkeus (MHW) 5 cm ja ylivedenkorkeus (HW) 1 cm nykyisestä. Koivujärven tuleva keskivedenkorkeus rajoittuu osakaskuntien omistamille alueille, joten uutta vesilain mukaista pysyvästi veden alle jäävää aluetta syntyy vain osakaskuntien alueelle. Vedenkorkeuden vähäisestä muutoksesta ei ole arvioitu aiheutuvan korvattavaa vahinkoa tai haittaa vesialueenomistaville osakaskunnille, koska hankkeen kalataloushyöty on haittoja suurempi.

Hankkeen hyötynä on rakennettujen rantakiinteistöjen virkistyskäyttöarvon parantuminen. Vedenkorkeuden nosto helpottaa virkistykseen ja kalastukseen liittyvää vesillä liikkumista ja pyydysten asettelua erityisesti matalilla lahtialueilla. Alimpien vedenkorkeuksien nosto vähentää liiallista vesikasvillisuutta. Lisäksi talviaikaan alivesi on aikaisempaa korkeammalla, mikä lisää vesistön varastotilavuutta ja sen mukana happivarastoa. Vesisyvyyden lisäys vähentää tuulten aiheuttamaa sedimentin sekoittumista ja sedimentin sisältämien ravinteiden liukenemista veteen.

Koivujoki kuuluu Natura 2000-suojeluverkostoon ja sen suojeluperusteena oleva luontotyyppi on Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit. Lisäksi Koivujoki on merkittävä järvitaimenen lisääntymisjoki. Hankkeen ei ole arvioitu merkittävästi heikentävän Koivujoen Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Hankkeen on arvioitu parantavan järvitaimenen elin- ja lisääntymisolosuhteita. Rakennustöiden aikana hankkeesta voi aiheutua samentumishaittaa vesistöön ja haittaa vesiliikenteelle sekä lähiasutukselle lieviä haittoja työmaaliikenteestä ja rakennustöistä. Rakennustöiden keston on arvioitu olevan yksi kuukausi.

Hakemukseen on liitetty rakennustöiden aikainen veden laadun tarkkailusuunnitelma. Lisäksi hankkeen vaikutuksia vedenkorkeuteen on tarkoitettu tarkkailla. Itä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Pielaveden kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa 27.3.2024 mennessä.

Muutoksenhaku

1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus

Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Pielaveden kunta